

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԽԱՐԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԶԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆՆ ՈՒՂՂԱԾ ՓԱՍՏԱՀԵՆՔ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ CBA-2026-036 ԾԱԾԿԱԳՐՈՎ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹԻ

ՀՐԱՎԵՐԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՄԱՆ ՄԱՍԻՆ N° 2

Ֆինանսական խաբեությունների և զեղծարարությունների կանխարգելմանն ուղղված փաստահենք քաղաքականության մշակման հետազոտական ծառայությունների մատուցման CBA-2026-036 ծածկագրով գնման ընթացակարգի վերաբերյալ ՀՀ Կենտրոնական բանկը ստորև ներկայացնում է 09.07.2026թ. դրությամբ ստացված հարցադրումը և դրանց վերաբերյալ պարզաբանումը՝

1. ՊԱՐԶԱԲԱՆՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Հետազոտության առարկայի շրջանակի հստակեցում

- Արդյո՞ք հետազոտության շրջանակում դիտարկվում են ֆինանսական խաբեության և զեղծարարության առանձին ենթատեսակներ, թե՞ ֆինանսական խաբեությունների և զեղծարարությունների ամբողջ սպեկտրը,
- Արդյո՞ք, օրինակ, կաշառակերության, ֆինանսական բուրգերի, փողերի լվացման հետ կապված հանցագործությունները նույնպես ընդգրկված են հետազոտության առարկայի մեջ, թե հետազոտությունը կենտրոնացած է սպառողի՝ ֆիզիկական անձի կողմից երրորդ անձից կրած ֆինանսական վնասի դեպքերի վրա:

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Այս փուլում հետազոտության նպատակն է ուսումնասիրել ֆինանսական խարդախությունների տարբեր տեսակները, այդ թվում՝ սակայն չսահմանափակվելով հետևյալ դեպքերով.

- ֆինանսական կազմակերպությունների անունից տարածվող կեղծ գովազդներ սոցիալական ցանցերում,
- կեղծ վարկային կազմակերպությունների կամ խորհրդատվական/միջնորդ ընկերությունների գործունեություն,
- կրիպտոարժույթների կամ այլ ներդրումային կեղծ առաջարկներ,
- հեռախոսային սարքերի նկատմամբ հասանելիություն ստանալու փորձեր (օրինակ՝ 5G կարգավորումների անվան տակ),
- բանկերի անունից կատարվող զանգեր,
- կեղծ ապահովագրական առաջարկներ կամ պայմանագրեր,
- քարտային խարդախություններ և զեղծարարություններ:

2. ՊԱՐԶԱԲԱՆՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Ինչպե՞ս պետք է դիտարկվեն այն դեպքերը, երբ անձը ֆինանսական վնաս է կրում ոչ թե անձանոթ երրորդ անձի, այլ իրեն ծանոթ անձի (հարազատ, բարեկամ) գործողությունների արդյունքում (օրինակ՝ երբ անձն իր անունով վարկ է վերցրել ծանոթի համար և ինքն է կրում պատասխանատվությունը և ֆինանսական վնասը): Արդյո՞ք նման դեպքերը սույն հետազոտության համատեքստում դիտարկվում են որպես «ֆինանսական խաբեության զոհ»:

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Հարցման մեջ նկարագրված դեպքերին սույն հետազոտության այս փուլում անդրադարձ չի նախատեսվում:

3. ՊԱՐԶԱԲԱՆՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Երկրորդ փուլի միջամտությունների բնույթի հստակեցում

Համաձայն Հավելված 1-ի՝ Տեխնիկական Առաջադրանքի, հետազոտության երկրորդ փուլը ենթադրում է առնվազն երեք միջամտության մշակում և փորձարկում:

- Արդյո՞ք միջամտությունը պետք է ունենա հանրային իրազեկման արշավի կամ սոցիալական հաղորդակցային արշավի բնույթ (օրինակ՝ լայն լսարանի համար նախատեսված գովազդային/տեղեկատվական նյութեր), որից հետո չափվում է դրա ազդեցությունը բնակչության իրազեկվածության և վարքագծի վրա:
- Թե՞ միջամտությունը ենթադրում է թիրախային խմբերի հետ իրականացվող հարցման կամ քննարկման շրջանակներում կիրառվող մեթոդաբանություն

(օրինակ՝ իրավիճակների/սցենարների ներկայացում հարցվողներին և նրանց ընտրած պատասխանների հիման վրա իրազեկվածության և վարքագծային միտումների բացահայտում):

- Կամ գուցե ակնկալվում է այս երկու մոտեցումների համադրություն:

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Միջամտությունները պետք է հիմնված լինեն աշխատանքի առաջին փուլի արդյունքների վրա և համաձայնեցվեն պատվիրատուի հետ: Ձևաչափը կարող է ներառել հանրային իրազեկման արշավներ, ընտրանքների վրա իրականացվող փորձարարական միջամտություններ, նշված մոտեցումների համադրություն կամ այլ համապատասխան ձևաչափեր՝ կախված առաջին փուլի արդյունքներից:

ՀՀ կենտրոնական բանկի Մրցութային հանձնաժողովի քարտուղար՝

Սիրան Եզանյան

Պատվիրատու՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ